

Европейска
комисия

СЪСТОЯНИЕ НА СЪЮЗА 2018

**Единственият
автентичен текст е този
на произнесената реч**

от Жан-Клод Юнкер,
председател на Европейската комисия
12 септември 2018 г.

[Единственият автентичен текст е този на
произнесената реч]

#SOTEU
ec.europa.eu/soteu2018

УВОД: КАТЕГОРИЧНО ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ДЕЙСТВИЯ И ПРОЯВА НА БДИТЕЛНОСТ

Уважаеми господин Председател,

Дами и господа членове на Парламента,

Понякога Историята напредва тихомълком, с премерени стъпки и отминава бързо.

Именно това наблюдаваме в работата на една Комисия, която разполага единствено с петгодишен мандат, за да промени безвъзвратно хода на нещата.

Настоящата Комисия е просто епизод, кратък момент в дългата история на Европейския съюз. Моментът за окончателна равностметка на Комисията, която председателствам, все още не е настъпил.

Затова днес няма да Ви представя равностметка на това, което направихме през изминалите четири години.

Точно обратното: подчертавам, че **през идните дванадесет месеца работата ще продължи, за да може с всеки изминат ден несъвършеният Европейски съюз да се приближава до съвършенството.**

Все още има неща, които трябва да се свършат, и точно за тях бих искал да Ви говоря тази сутрин.

Без самодоволство. Без пъчене на гърди. Скромност и работа: такова поведение ще възприеме Комисията, такава ще бъде програмата ни през идните месеци.

Понякога Историята — в прекия смисъл на думата — се промъква в живота на народите без предизвестие и не си тръгва.

Точно това се случва през Първата световна война, която през 1914 г. връхлита европейския континент — изненадващо на фона на слънчевата, спокойна, мирна и изпълнена с оптимизъм 1913 година.

През 1913 г. европейците очакват, че ще живеят в траен мир. Въпреки това още на следващата година братоубийствена война връхлита Европа.

Споменавам този период не защото смятам, че сме на прага на нова катастрофа.

Европейският съюз е гарант за мир. Трябва да се радваме, че живеем на мирен континент, на континент, който познава мира благодарение на Европейския съюз.

Трябва повече да уважаваме Европейския съюз повече, да не накърняваме имиджа му, да защитаваме нашия начин на живот.

Трябва да кажем „да“ на патриотизма, който не е насочен срещу другите. Трябва да кажем „не“ на прекомерния национализъм, който отхвърля и мрази другите, разрушава и търси виновни вместо да търси решения, които да ни помогнат да живеем по-добре заедно.

Договореността, стояща в основата на Европейския съюз — никога вече война — продължава да бъде категорично изискване. Категорично задължение да проявяваме бдителност у нас и около нас.

СЪСТОЯНИЕ НА СЪЮЗА ПРЕЗ 2018 Г.

УСИЛИЯ, КОИТО ВОДЯТ ДО РЕЗУЛТАТИ

Дами и господа членове на Парламента,

Какво е състоянието на Европейския съюз днес, през 2018 г.?

Десет години след „Леман Брадърс“ Европа окончателно затвори страницата на икономическата и финансова криза, която дойде от другаде, но ни връхлетя, при това в много области по жесток начин.

Европейският съюз отбеляза непрестанен растеж през 21 последователни тримесечия.

Заеетостта е в процес на възстановяване, като от 2014 г. насам са създадени приблизително 12 милиона работни места. 12 милиона работни места — това е повече от населението на Белгия.

Никога по-рано в Европа не е имало толкова много работещи хора — 239 милиона мъже и жени.

Безработицата сред младите хора е 14,8 %. Тази стойност продължава да бъде прекалено висока, но е най-ниската от 2000 г. насам.

Инвестициите се завръщат в Европа, като нашият Европейски фонд за стратегически инвестиции — все още, макар и рядко, наричан от някои плана „Юнкер“ — доведе до публични и най-вече частни инвестиции на стойност 335 милиарда евро. **Приближаваме се към 400-те милиарда евро.**

Да споменем и Гърция. След тежки години, безпрецедентни сериозни трудности в социален план, но и безпрецедентна солидарност, Гърция успя да изпълни програмата си и отново да стъпи на крака. **Поздравявам гръцкия народ за положените от него херкулесови усилия — усилия, които останалите европейци продължават да подценяват.** Винаги съм защитавал Гърция, нейното достойнство, ролята ѝ в Европа и оставането ѝ в еврозоната. И се гордея с това.

Освен това Европа затвърди статута си на търговска сила. Световната търговска сила не е нищо друго освен доказателство за необходимостта от споделяне на суверенитета. Понастоящем Европейският съюз има търговски споразумения със 70 държави. Заедно съставляваме 40 % от световния БВП. Чрез тези споразумения, които често биват несправедливо оспорвани, ние изнасяме към останалата част от света високите европейски стандарти в областта на безопасността на храните, трудовото право, околната среда и правата на потребителите.

Когато през юли тази година, в разгара на опасни напрежения в международен план, посетих в една и съща седмица Пекин, Токио и Вашингтон, можех да говоря в качеството си на председател на Комисията от името на най-големия единен пазар в света. От името на Съюз, съставляващ една пета от световната икономика. От името на Съюз, който е готов да защитава своите ценности и интереси. Представих Европа като един отворен континент, който обаче не се подарява.

Европейското единство, което успях да представя като принцип и в подробности, ми даде силата да изразя становището на Европейския съюз, за да постигна конкретни резултати за нашите граждани и предприятия.

Единни като Съюз, ние, европейците, представляваме сила, с която другите трябва да се съобразяват. Във Вашингтон говорих от името на Европа. За някои споразумението, което успях да договоря с президента Тръмп, бе изненада. Изненада обаче няма, тъй като Европа успя да заеме единна позиция.

Когато е необходимо, Европа трябва да действа сплотено.

ОТГОВОРНОСТ В СВЕТОВЕН ПЛАН

Доказахме я, когато не спряхме да подкрепяме Парижкото споразумение за климата, тъй като ние, европейците, **желаем да завещаем на следващите поколения една по-чиста планета**. Подкрепям анализите на комисаря ни по въпросите на енергетиката във връзка с целите за намаляване на емисиите въглероден диоксид до 2030 г. Те са точни от научна гледна точка и необходими от политическа.

Сушата това лято напомни по жесток и конкретен начин — и не само на земеделските стопани — колко са важни усилията ни за подsigуряването на бъдещето на идните поколения. Не можем да виждаме предизвикателството, което стои пред нас, и да извъртаме глава встрани. Ние, Комисията, и Вие, Парламентът, трябва да гледаме към бъдещето.

Дами и господа членове на Парламента,

Светът не е спрял да се върти и е по-непостоянен от когато и да било. Външните предизвикателства, пред които е изправен континентът ни, се увеличават с всеки изминат ден.

Поради това дори за минута не можем да изоставим усилията си за изграждането на по-обединена Европа.

Европа може да изнася стабилност, както стана при последователните разширяване на Съюза, за които смятам, че са и продължават да бъдат примери за успех, тъй като успяхме да помирим европейската география и европейската история. Все още обаче е необходимо да се положат усилия. **Веднъж завинаги трябва да определим каква ще бъде позицията ни по отношение на Западните Балкани**. В противен случай други сили ще предопределят посоката на държавите, разположени в непосредствено съседство.

Освен това нека се огледаме. Всички ние трябва да изпитваме дълбока съпричастност към случващото се в Идлиб, Сирия. **Не можем да стоим безмълвно пред подобна предстояща хуманитарна криза, която всъщност е предизвестена.**

Конфликтът в Сирия показва как международният ред, който беше в услуга на европейците от Втората световна война насам, все повече се поставя под въпрос.

В съвременния свят Европа вече не може да бъде сигурна, че поетите вчера ангажменти ще бъдат изпълнявани и утре.

Вчерашните съюзи може би няма да просъществуват в бъдеще.

ВРЕМЕ ЗА ЕВРОПЕЙСКИ СУВЕРЕНИТЕТ

Дами и господа,

Съвременният свят се нуждае от силна и обединена Европа.

Европа, която се стреми към мир, търговски споразумения и стабилни парични отношения дори когато други са склонни да поемат по пътя на търговската или дори паричната война. Не обичам едностранните действия, които пренебрегват очакванията и надеждите на другите. **Винаги ще бъда привърженик на мултилатерализма.**

Ако Европа осъзнаваше по-добре политическата, икономическата и военната мощ на своите държави, щяхме да спрем да играем единствено ролята на световен платец, която и без друго бихме искали да запазим. **Необходимо е да станем по-силен фактор на световната сцена.** Да, ние сме *световен платец*, но трябва да бъдем и *световен играч*.

По тази причина през 2014 г. възобнових проекта за Европейски съюз за отбрана въпреки огромната съпротива по онова време. Именно затова през следващите месеци Комисията ще продължи да работи за пълноценното функциониране на Европейския фонд за отбрана и на постоянното структурирано сътрудничество в сферата на отбраната. Тук ще направя едно уточнение, което е важно според мен: няма да военизираме Европейския съюз. Ние искаме да станем по-отговорни и по-независими.

Защото само една силна и обединена Европа може да защити гражданите ни от външни и вътрешни заплахи, било то тероризъм или изменение на климата.

Само една силна и обединена Европа може да запази работните места в един отворен и взаимосвързан свят.

Само една силна и обединена Европа може да се справи с предизвикателствата на глобалната цифровизация.

Ние, европейците, разполагаме с най-големия единен пазар в света, поради което можем да определяме стандарти за големите информационни масиви, изкуствения интелект и автоматизацията, като едновременно с това защитаваме своите ценности, правата и индивидуалността на своите граждани. Можем да го постигнем, ако сме единни.

Една силна и обединена Европа ще даде възможност на своите държави членки да отбележат върхови постижения. Именно благодарение на програмата ни „Галилео“ Европа продължава да бъде участник в космическата надпревара. Нито една държава членка не би могла да изведе в орбита 26 сателита в услуга на 400 милиона ползватели по целия свят. Нито една държава членка не би могла да направи това самостоятелно. Да, „Галилео“ е успех на първо място, ако не и изцяло, на Европа. **Без Европа нямаше да има „Галилео“.** Трябва да се гордеем с това.

Уважаеми господин Председател,

Геополитическата ситуация е такава, че **моментът за европейски суверенитет определено е настъпил.**

Моментът Европа да вземе съдбата си в собствените си ръце. Моментът Европа да развие това, което аз наричам *Weltpolitikfähigkeit* — способността да участва като Съюз, за да оказва влияние върху хода на световните събития. Европа да се превърне в суверенен участник в международните отношения.

Европейският суверенитет произтича от националния суверенитет на нашите държави членки. Той не заменя това, което е специфично за нациите. Споделянето на нашите суверенитети — там, където е необходимо, прави всяка от нашите нации по-силна.

Убеждението, че „обединени сме по-силни“, представлява самата същност на това какво означава да сме част от Европейския съюз.

Европейският суверенитет никога няма да бъде насочен срещу другите. Европа трябва да остане континент на отвореността и толерантността. И тя ще остане такава.

Европа никога няма да бъде крепост, която обръща гръб на света, а именно на страдащия свят. Европа никога няма да бъде остров. Европа трябва и ще остане многостранна. Планетата принадлежи на всички.

Такъв е залогът и за изборите за Европейски парламент, които ще се проведат през май 2019 г. Ще използваме 250-те дни, които ни делят от европейските избори, за да докажем на нашите съграждани, че когато действат заедно, Европейският съюз може да постигне резултати и че той спазва ангажиментите, поети в началото на този мандат.

До европейските избори **трябва да покажем, че Европа може да преодолее различията между Севера и Юга, между Изтока и Запада, между левите и десните.** Европа е твърде малка, за да се дели — веднъж на две, веднъж на четири.

Трябва да покажем, че заедно можем да положим началото на една по-суверенна Европа.

ДА ИЗПЪЛНИМ НАШИТЕ ОБЕЩАНИЯ

Уважаеми дами и господа депутати,

когато през май 2019 г. настъпи часът на изборите, европейските граждани няма да се интересуват какви са били предложенията на Комисията. От особен интерес за тях ще бъде обаче интернет гигантите да плащат данъци в държавите, в които генерират своите печалби. Избирателите искат — а и много от вас също, доколкото знам, съответното предложение на Комисията бързо да се превърне в закон. И това искане е напълно оправдано.

На изборите през 2019 г. европейците няма да се интересуват от доброто намерение на Комисията да сложи край на пластмасите за еднократна употреба, за да защити нашите морета от отпадъци. Ако искаме да убедим европейците в нашата правота и в правилността на нашите действия, ние се нуждаем от европейски закон, който да „бетонира“ забраната на пластмасите — както това се предлага от Комисията.

От трибуната всички твърдим, че искаме да действваме мащабно по важните въпроси и съдържано по маловажните. Но няма да получим ръкопляскания от европейските граждани, ако европейското законодателство продължава да налага два пъти в годината смяната на часовото време. Днес Комисията предлага да променим това. **Смяната на часовото време трябва да бъде отменена. Държавите членки трябва да решат сами, съгласно принципа на субсидиарност, в кое часово време ще живеят техните граждани — лятното или зимното.** Очаквам Парламентът и Съветът да имат същото виждане по въпроса и да намерят решения, съобразени с единния пазар. **Времето ни изтича.**

Искам да отправя общ призив към всички нас да си сътрудничим тясно през идните месеци, за да изпълним своевременно преди европейските избори това, което обещахме през 2014 г.

В началото на този мандат всички заедно обещахме да създадем новаторски цифров единен пазар, по-задълбочен икономически и валутен съюз, банков съюз, съюз на капиталовите пазари, справедлив единен пазар, енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика в областта на климата, всеобхватна програма за миграцията и съюз на сигурност. Освен това ние (или поне повечето от нас) си поставихме за цел да се погрижим по-добре за социалното измерение на Европа и да го подготвим за предизвикателствата на бъдещето.

Комисията представи всички предложения и инициативи, които обявихме през 2014 година. Половината от тях вече са приети от Парламента и Съвета, други 20 % се развиват по план, а по 30 % все още текат отчасти трудни дискусии.

Уважаеми дами и господа,

аз не мога да приема опитите отговорността за всички пропуски, каквито естествено имаше, да се вмени изцяло на Комисията. Нашите предложения са налице. Те трябва да бъдат приети и изпълнени. И в бъдеще аз няма да допускам Комисията да бъде превръщана в единствената изкупителна жертва, макар да изглежда вероятно такива опити да има. Виновници за проблемите има във всички институции и много малко от тях са в Комисията и Парламента.

Продължаваме да се нуждаем от лидерство в много области. Това се отнася и за завършването на нашия **Съюз за сигурност.** Европейците очакват от Съюза да гарантира безопасността им. **Ето защо Комисията предлага днес ново законодателство, целящо премахването на терористична пропаганда от интернет в рамките на един час** — критичния период, през който се нанасят най-големите щети. Освен това ние предлагаме **да се разширят задачите на новосъздадената Европейска прокуратура така, че да включват борбата срещу терористичните престъпления.** Трябва да можем да преследваме терористите в целия Съюз независимо от националните граници. Терористите не признават граници — **нека не ги подпомагаме, като не си сътрудничим.**

Поради това днес ние предлагаме и **нови мерки, с които да се борим ефективно и трансгранично с изпирането на пари.**

Същия решителен подход трябва да възприемем, за да защитим свободните и честни избори в Европа. **Ето защо Комисията предлага също така нови правила за по-добра защита на нашите демократични процеси от манипулиране от страна на трети държави или — да, това също се случва — на частни интереси.**

Лидерство и дух на компромис са, разбира се, особено необходими, когато става **въпрос за миграцията**. В тази област постигнахме по-голям напредък, отколкото често се твърди. Бяха договорени пет от седемте предложения на Комисията за реформа на общата европейска система за убежище. Усилията ни бяха успешни: мигрантите в Източното Средиземноморие намаляха с 97 %, а тези по маршрута през Централното Средиземноморие — с 80 %. Операциите на ЕС помогнаха за спасяването на над 690 000 души в открито море от 2015 г. насам.

Държавите членки обаче все още не са намерили точния баланс между отговорността, която всяка държава трябва да поеме на своята територия, и необходимата солидарност помежду им. Те обаче трябва да демонстрират тази солидарност, ако искат да запазят Шенгенското пространство без вътрешни граници. **Противник съм на вътрешните граници и ще продължавам да бъда против тях. Там, където междувременно отново ги има, те трябва да бъдат премахнати. Ако останат, това ще бъде неприемлива стъпка назад за европейското настояще и бъдеще.**

Комисията и няколко председателства на Съвета предложиха множество компромисни решения. **Призовавам австрийското председателство на Съвета да предприеме сега решителни стъпки за разработване на трайно решение за балансирана реформа на миграцията**. Не можем да продължаваме да спорим за временни решения всеки път, когато пристигне нов кораб с хора на борда. Временните решения не са достатъчни. **Имаме нужда от повече солидарност сега и в бъдеще — солидарността трябва да е трайна.**

Имаме нужда от повече солидарност, защото трябва да сме по-ефикасни. Същото се отнася и за **засилване на европейската гражданска защита**. Когато има пожар в една от държавите, гори цялата Европа. Сред впечатляващите картини от това лято са не само тези на пожарите, но и тези, на които застрашени от пожарите шведи ръкопляскат на полски пожарникари — това е истинската Европа.

Но да се върнем към темата за миграцията. **Днес представяме предложение за укрепване на европейската гранична и брегова охрана**. Външните граници трябва да бъдат по-добре защитени. Поради това предлагаме броят на европейските гранични служители, които се финансират от бюджета на ЕС, до 2020 година да бъде увеличен на 10 000.

Освен това внасяме предложение за по-нататъшно развитие на Европейската агенция в областта на убежището. Държавите членки се нуждаят от повече европейска подкрепа за обработка на молбите за убежище, като тази обработка трябва да се извършва в съответствие с Женевската конвенция.

Представяме също така предложение за ускоряване на връщането на незаконно влезли мигранти. Комисията се посвещава на това предизвикателство заедно с държавите членки.

Повтарям отново желанието си, което е по-скоро настойчива покана, **да бъдат установени законни пътища за миграция в Европейския съюз**. **Имаме нужда от квалифицирани мигранти**. И по този въпрос Комисията отдавна е представила за обсъждане конкретни предложения. Те трябва да бъдат реализирани.

Уважаеми господин Председател,

Бих искал да говоря за бъдещето и следователно за нашия братски континент — **Африка**.

До 2050 г. населението на Африка ще наброява 2,5 милиарда души. Всеки четвърти жител на Земята ще бъде африканец.

Необходимо е да инвестираме повече в отношенията ни с този голям и благороден континент и отделните му нации. Трябва да спрем да гледаме на тези отношения само през погледа на донор на помощ за развитие. Този подход е недостатъчен. Всъщност той е унизителен.

Африка не се нуждае от благотворителност, тя се нуждае от балансирано партньорство, от истинско партньорство. Ние, европейците, също се нуждаем от това партньорство.

При подготовката на тази реч разговарях с моите африкански приятели, а именно с Пол Кагаме, председателя на Африканския съюз. Съгласихме се, че **в бъдеще нашите съответни ангажменти ще бъдат взаимни. Искаме да изградим ново партньорство с Африка.**

Комисията предлага днес **нов алианс между Африка и Европа — алианс за устойчиви инвестиции и работни места**. Този алианс, както го планираме, ще позволи да бъдат създадени до 10 милиона работни места в Африка през следващите 5 години.

Искаме да създадем рамка, която да доведе до повече частни инвестиции в Африка.

В действителност, не започваме от нулата. В рамките на нашия План за външни инвестиции, започнал преди две години, ще бъдат мобилизирани инвестиции от над 44 милиарда евро в публичния и частния сектор в Африка. Проектите, които са вече предвидени или започнати, ще мобилизират 24 милиарда евро.

Ще съсредоточим инвестициите си в областите, където ще бъдат от най-голямо значение. До 2020 г. Европейският съюз ще подкрепи 35 000 африкански студенти и изследователи благодарение на нашата програма „Еразъм“. До 2027 г. техният брой трябва да достигне 105 000.

Търговията между Африка и Европа не е без значение. 36 % от търговията на Африка се осъществява с Европейския съюз. Но търговският обмен между нас не е достатъчен. Убеден съм, че трябва да доразвием многобройните търговски споразумения между Африка и Европейския съюз в **общо споразумение за свободна търговия между двата континента като икономическо партньорство между равни партньори**.

Уважаеми господин Председател,

Дами и господа,

Друг въпрос, където виждам остра необходимост от лидерството на Съюза, е **излизането на Обединеното кралство от ЕС**. Няма да навлизам в подробностите на преговорите, с които майсторски борави моят приятел Мишел Барние. Той работи въз основа на единодушна позиция, потвърдена неколкократно от 27-те държави членки. Позволете ми обаче да припомня три принципа, които следва да ръководят работата ни по Брекзит през идните месеци.

На първо място, ние зачитаме британското решение за напускане на нашия Съюз, въпреки че продължаваме дълбоко да съжаляваме за него. Искаме обаче от британското правителство да разбере също, че някой, който напуска Съюза, не може да бъде в същата привилегирована позиция като държавите членки. Ако напуснете Съюза, естествено вече няма да бъдете част от нашия единен пазар и със сигурност няма да участвате само в някои части от него по ваш избор.

Второ, **Европейската комисия, Парламентът и всичките 26 държави членки винаги ще бъдат лоялни и солидарни с Ирландия, когато става въпрос за ирландската граница.** Ето защо искаме да намерим креативно решение, което да предотврати въвеждането на „твърда“ граница със Северна Ирландия. Но също така ще бъдем много прями, ако британското правителство се оттегли от своите отговорности, произтичащи от Споразумението от Разпети петък. **Не Европейският съюз, а Брекзитът е този, което застрашава да издигне по-видима граница със Северна Ирландия.**

На трето място, след 29 март 2019 г. **Обединеното кралство никога няма да бъде обикновена трета държава за нас.** Обединеното кралство винаги ще бъде много близък съсед и партньор от гледна точка на политиката, икономиката и сигурността.

През последните месеци винаги, когато сме имали нужда от единство в Съюза, Великобритания е била на наша страна, ръководена от същите ценности и принципи като всички останали европейци. Ето защо приветствам предложението на министър-председателя Тереза Мей за изграждане на амбициозно ново партньорство за бъдещето след Брекзит. Съгласни сме с изявлението, направено в Чекърс, че отправната точка за такова партньорство следва да бъде зона за свободна търговия между Обединеното кралство и Европейския съюз.

Въз основа на тези три принципа преговарящите от страна на Комисията са готови да работят ден и нощ за постигане на споразумение. Дължим го на нашите граждани и на нашите предприятия — да гарантираме, че оттеглянето на Обединеното кралство е организирано и че е налице стабилност след това. Комисията няма да застане на пътя, уверявам ви.

СИЛНА ПЕРСПЕКТИВА ЗА БЪДЕЩЕТО

Уважаеми членове на Парламента,

Остава още много работа до европейските избори и до срещата на върха, която ще се проведе в **Сибиу**, Румъния, на 9 май 2019 г.

В Сибиу трябва да убедим нашите съграждани, че за съществените неща споделяме същата идея за целта на нашия Съюз. Европейските народи не обичат несигурността и неясните цели. Те обичат ясните индикации, ненавиждат уклончивостите и половинчатостите.

Такъв е залогът за европейската програма за подготовка на срещата на върха в Сибиу, която ще се проведе шест седмици след напускането на Обединеното кралство и само две седмици преди изборите за Европейски парламент.

До срещата в Сибиу трябва да **ратифицираме Споразумението за партньорство между ЕС и Япония** — както по икономически, така и по геополитически причини.

До срещата в Сибиу имаме за задача да достигнем до принципно съгласие относно **бюджета на Европейския съюз** след 2020 г.

Ако искаме — и трябва да го направим — да дадем шанс на младите европейци да се възползват в максимална степен от възможностите, предлагани от програмата „Еразъм“, за която си заслужава да бъдат отпуснати повече финансови средства, трябва да вземем решение за този пакет, както и за други пакети, преди европейските избори.

Ако искаме да дадем повече възможности на нашите изследователи и стартиращи предприятия, за да предотвратим ситуация, в която липсата на ресурси да доведе до драстично намаление на броя на работните места за изследователи, трябва да вземем решение преди европейските избори.

Ако искаме, без да се военизираме, да умножим по 20 разходите в областта на отбраната, трябва бързо да вземем решение.

Ако искаме да заделим с 23 % повече инвестиции за Африка, трябва бързо да вземем решение.

До следващата година ще трябва да развиваме **международната роля на еврото**. След едва двадесет и една години съществуване и въпреки гласовете, вещаещи неговия край по целия път до днес, еврото вече е с богата история.

Еврото се превърна във втората най-използвана валута в света. 60 държави обвързват по един или друг начин своята валута с еврото. **Но трябва да направим повече, за да позволим на единната ни валута да изпълнява пълноценно своята роля на световната сцена.**

Неотдавнашни събития откритоха необходимостта да задълбочим нашия Икономически и паричен съюз и да изградим ликвидни и дълбоки капиталови пазари. Множество предложения на Комисията в тази посока чакат само да бъдат приети от Парламента и Съвета.

Но ние можем и трябва да направим повече. Няма смисъл Европа да плаща 80 % от сметката си за внос на енергия на стойност 300 милиарда евро годишно в щатски долари, след като от САЩ идва едва около 2 % от енергията, която внасяме. Безсмислено е европейски дружества да купуват европейски самолети в щатски долари вместо в евро.

Ето защо още преди края на годината Комисията ще представи инициативи за засилване на международната роля на еврото. **Еврото трябва да се превърне в активен инструмент на новия европейски**

суверенитет. За тази цел първо трябва да приведем в ред дома си, като засилим Икономическия и паричен съюз, което вече започнахме да правим. Без задълбочен Икономически и паричен съюз няма да имаме убедителни аргументи за укрепването на международната роля на еврото. Трябва да завършим Икономическия и паричен съюз, за да могат Европа и еврото да станат по-силни.

И пак по пътя към Сибиу бих искал да постигнем осезаем напредък в засилването на външната ни политика. Ще трябва да засилим нашата **способност да говорим с един глас по въпросите на международната политика.** Не е нормално Европа сама да си налага мълчание, когато в Съвета на Обединените нации по правата на човека в Женева не можем да говорим гръмка, за да осъдим нарушенията на правата на човека, извършвани в Китай. Защото една държава членка успя да блокира всякакво решение по този въпрос. Не е нормално поради липса на единодушие Европа да бъде взета за заложник, когато става дума за подновяването на оръжейното ни ембарго срещу Беларус или когато трябва да бъдат приети санкции срещу Венесуела.

По тази причина днес Комисията отново ви предлага да преминаем към гласуване с квалифицирано мнозинство в определени области на външните ни отношения. Подновявам своето миналогодишно послание за преминаване към гласуване с квалифицирано мнозинство в конкретни области. Не във всички области, а само в конкретни области: правата на човека, гражданските мисии и други.

Понастоящем Договорът позволява на Европейския съвет да вземе решение в този смисъл. **Считам, че е дошло времето да вдъхнем живот на предвидената в Договора от Лисабон клауза за преход, позволяваща да бъде открит пътят към вземането на решения с квалифицирано мнозинство. Тази клауза за преход е „забравената красота“ на Договора.**

Мисля също така, че някои въпроси, свързани с данъчното облагане, също би трябвало да решаваме с квалифицирано мнозинство.

Уважаеми господин Председател,

Няколко думи, за да изкажа своето все по-често учудване от начина, по който обсъждаме своите разногласия. Полемичните дръзги между правителствата и институциите са все по-чести. Но **не полемичните и често обидни изказвания ще позволят на европейския проект да напредва.**

Това не е само тон, достоен за съжаление, в дискусиите между политическите сили. Тази констатация важи и за начина, по който някои се отнасят към медиите и журналистите, за да прекратят всякакъв дебат. Европа трябва да остане място, където свободата на пресата не се подлага на съмнение. Прекалено много журналисти са сплашвани, нападани, а понякога дори и убивани. **Трябва да защитаваме повече журналистите ни, които също играят важна роля в нашата демокрация.**

В по-общ план трябва да преоткрием добродетелите на компромиса. Търсенето на компромис не означава, че трябва да пожертваме нашите убеждения, нито свободния дебат, който зачита гледната точка на другите и нашите ценности.

Комисията се противопоставя на всички посегателства срещу правовата държава. Продължаваме да бъдем загрижени от развитието на дебатите в някои от държавите членки. **Член 7 трябва да се прилага там, където правовата държава е в опасност.**

Заместник-председателят Тимерманс върши забележителна, но често самотна работа в защита на правовата държава. Той се ползва с моята твърда подкрепа, както и с тази на цялата Комисия.

По един въпрос не трябва да правим компромиси: решенията на Съда трябва да се спазват и изпълняват. Това е от съществено значение. Европейският съюз е правова общност. **Спазването на правните норми и на съдебните решения не е свободно избираемо, а задължително.**

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Уважаеми господин Председател,

Дами и господа членове на Парламента,

Това не е моята последна реч, но е последната ми реч за състоянието на Съюза. Започнах я с думи за Историята — за малката История, обхващаща мандата на настоящата Комисия, и за голямата История, която е историята на Европа.

Всички без изключение сме отговорни за Европа, такава каквато е. Всички без изключение сме отговорни за това каква ще бъде Европа.

Ходът на историята е неотклонен: парламентите и комисиите си заминават, Европа остава. За да стане Европейският съюз такъв, какъвто трябва да бъде, трябва да извлечем няколко основни поуки.

Бих искал Европа да слезе от трибуната на световния стадион. Европа не трябва да бъде зрител, нито коментатор на световните събития, а конструктивен участник, деец и архитект на утрешния свят.

По света има силно „търсене“ на Европа. За да бъде удовлетворено това неотложно търсене, Европа ще трябва да се изразява с единомислие на международната сцена. В международната общност европейският глас трябва да бъде понятен, разбираем и отличим, за да бъде чул и последван. Федерика Могерини допринесе за дипломатическата последователност на Европейския съюз. Нека не се връщаме към непоследователността на националните дипломации, които са конкурентни и паралелни. Европейската дипломация трябва да бъде единна. Нашата многостранна солидарност трябва да бъде пълна.

Бих искал отсега нататък да полагаме по-големи усилия за сближаването на Изтока и Запада в Европа. Нека прекратим печалното зрелище на вътрешноевропейските разделения. Нашият континент и тези, които сложиха край на Студената война, заслужават повече признателност.

Бих искал Европейският съюз да се грижи повече за своето социално измерение. Тези, които пренебрегват основателните очаквания на работниците и на малките предприятия, излагат на голям риск сплотеността на нашите общества. Нека превърнем намеренията от срещата на върха в Гьотеборг в правна норма.

Бих искал изборите през идната година да са велик момент за европейската демокрация. Бих искал да бъде подновена системата с водещи кандидати (*Spitzenkandidaten*) — това малко подобрение в европейската демокрация. Според мен тази система ще бъде още по-надеждна в деня, в който имаме истински транснационални листи. **Бих искал тези транснационални листи да бъдат въведени най-късно за следващите европейски избори през 2024 г.**

Бих искал преди всичко да кажем „не“ на гибелния национализъм и „да“ на просветения патриотизъм. Да не забравяме, че патриотизмът на 21-и век е с две измерения — национално и европейско, като първото не изключва второто.

Френският философ Блез Паскал споделял, че обича нещата, които си подхождат. **За да стоят на краката си, европейските нации и Европейският съюз трябва да вървят заедно.** Този, който обича Европа, трябва да обича нациите, които я съставят. Този, който обича своята нация, трябва да обича Европа. Патриотизмът е добродетел, слепият национализъм е непоносима лъжа и пагубна отрова.

Накратко: да останем верни на това, което сме.

Нека днес посадим дърветата, под чиято сянка нашите правнуци, независимо от произхода им, от Изток или Запад, от Север или Юг, ще могат да растат и живеят в мир.

Преди няколко години отново тук ви казах, че Европа е великото дело на моя живот. Да, аз обичам Европа и ще продължавам да я обичам.

Жан-Клод Юнкер